

Heinoseweg 59
8026 PB ZWOLLE
Tel. : 0529 40 25 01
Fax : 0529 40 25 74
K.v.K. : 05066414
Rabobank 377.34.11.34
E-mail : info@kdvboemboem.nl

Pedagogisch beleidsplan Kinderdagverblijf Boem Boem

1. Inleiding

Ons Kinderdagverblijf heeft een doelstelling die wij willen uitdragen en een visie op wat wij willen zijn. Deze doelstelling en visie vormen het uitgangspunt voor ons dagelijkse handelen. De doelstelling van kinderdagverblijf Boem Boem is het aanbieden van kwalitatief goede kinderopvang voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Voor goede kinderopvang is veel noodzakelijk, zoals de accommodatie, pedagogische uitgangspunten en werkwijze, samenwerking met ouders en de organisatie.

Het pedagogische beleid geeft richting aan het dagelijkse handelen van de groepsleiding, maar vormt tevens de basis voor de inrichting van de omgeving waarin het kind verkeert. Ouders voeden hun kinderen op; dat is hun verantwoordelijkheid. Een deel van deze taak leggen zij echter neer bij anderen, bijvoorbeeld de kinderopvang. Voor de kinderopvangspartner moet daarom duidelijk zijn hoe met deze verantwoordelijkheid om te gaan. Het is dan ook van groot belang dat ouders en groepsleiding met elkaar in gesprek raken en blijven over de wijze waarop ieder kind wordt opgevoed, waar een kind zich goed bij voelt en op welke wijze het kind het beste tot zijn recht komt.

Het is dan ook niet de bedoeling dat wat nu op papier staat een onbeweeglijke methode wordt. Opvoedkundige inzichten zijn voortdurend aan veranderingen onderhevig, zodat het te allen tijde mogelijk moet zijn om dit beleid bij te stellen wanneer team en/of ouders daar goede redenen voor zien. Wij zijn ons ervan bewust dat wij niet aan alle wensen van ouders tegemoet kunnen komen. Wel staan wij open voor andere ideeën. Binnen onze kinderopvang werken wij met drie groepen. In een groep leren kinderen met volwassenen en andere kinderen om te gaan, rekening te houden met elkaar en voor zichzelf op te komen. Binnen een groep is ieder individueel kind uniek en belangrijk. Een belangrijke basis voor vertrouwen tussen ouders en groepsleiding is goede communicatie en samenwerking. De ouder verdient respect als ervaren opvoeder. De groepsleiding verdient respect voor haar, door studie en ervaring opgebouwde deskundigheid. Over en weer vullen partijen elkaar aan, en leren van elkaar.

2. Uitgangspunten.

In de Wet kinderopvang wordt onder andere aangegeven wat de overheid verstaat onder kwaliteit in de kinderopvang:

'verantwoorde kinderopvang is kinderopvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving'.

Voor de pedagogische onderbouwing van de Wet kinderopvang en de bijbehorende toelichting, hebben wij als kinderdagverblijf gekozen voor de vier opvoedingsdoelen van professor J.M.A. Riksen - Walraven.

De opvoedingstheorie van Riksen - Walraven ligt ten grondslag aan de Wet Kinderopvang en de Beleidsregels kwaliteit kinderopvang.

Afgelopen jaren is veel onderzoek gedaan naar de Nederlandse kinderopvang en de voorwaarden waaraan goede kinderopvang moet voldoen. De uitkomsten van deze onderzoeken zijn een weerslag van de meest moderne inzichten op dit gebied en doen tevens recht aan de Nederlandse situatie. Dit is voor kinderdagverblijf Boem Boem een belangrijke maatstaf om met deze theorieën te willen werken. Riksen - Walraven stelt dat het opvoedingsdoel 'ervaren van emotionele veiligheid' wat haar betreft basaal is. Een kind dat zich niet veilig voelt in een omgeving, is niet in staat om indrukken en ervaringen op te nemen.

Zij formuleert in haar theorie vier opvoedingsdoelen:

A. Een gevoel van emotionele veiligheid bieden.

B. Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties bieden.

C. Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties bieden.

D. De kans om zich waarden en normen, de "cultuur" van een samenleving eigen te maken: socialisatie.

Deze 4 opvoedingsdoelen gelden voor alle kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 4 jaar:

- Het bieden van een gevoel van **veiligheid** is de meest basale pedagogische doelstelling voor alle vormen van kinderopvang. Er zijn drie bronnen van veiligheid te onderscheiden:

- 1- Vaste en sensitieve verzorgers. De beschikbaarheid van sensitief reagerende opvoeders in de eerste levensjaren blijkt bevorderlijk voor de veerkracht van kinderen, ook op de langere termijn.
- 2- Aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten. In een vertrouwde groep kunnen kinderen gevoelens van verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid ontwikkelen.
- 3- De inrichting van de omgeving. De inrichting van een ruimte kan een bijdrage leveren aan een gevoel van geborgenheid. Aandachtspunten zijn sfeer, licht, kleur en indeling van de ruimte.

- Met het begrip **persoonlijke competentie** worden persoonskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit bedoeld. Dit stelt een kind in staat om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken

en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. Bij jonge kinderen zijn exploratie en spel de belangrijkste middelen om grip te krijgen op hun omgeving. Exploratie en spel worden bevorderd door:

- Inrichting van de ruimte en aanbod van materialen en activiteiten. De inrichting van de ruimte moet zodanig zijn dat een kind zich veilig voelt en met aan de leeftijd aangepast materiaal kan spelen.
- Vaardigheden van leidsters in het uitlokken en begeleiden van spel. Leidsters scheppen condities voor spel door een aanbod van materialen en activiteiten dat aansluit bij het ontwikkelingsniveau en interesse van een kind, zonder een kind het initiatief uit handen te geven.
- Aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten. Goede relaties met leeftijdsgenoten bevorderen de kwaliteit van hun uitwisseling en van hun spel. Het streven naar een zo groot mogelijke stabiliteit bij het samenstellen van groepen verdient prioriteit.

- Het begrip **sociale competentie** omvat een scala aan sociale kennis en vaardigheden, zoals zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, andere helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. De interactie met leeftijdsgenoten, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen biedt kinderen een leefomgeving voor het opdoen van sociale competenties. Het geeft aan kinderen kansen om zich te ontwikkelen tot evenwichtige personen die functioneren in de samenleving.

- De kans om zich waarden en normen, de "cultuur" van een samenleving, eigen te maken; **socialisatie**.

Kinderopvang biedt een bredere samenleving dan het gezin, waar kinderen in aanraking komen met andere aspecten van de cultuur en de diversiteit die onze samenleving kenmerkt. De groepssetting biedt daarom in aanvulling op de socialisatie in het gezin, heel eigen mogelijkheden tot socialisatie en cultuuroverdracht.

Kinderdagverblijf Boem Boem beschikt over vijf pedagogische middelen om de vier voornoemde opvoedingsdoelen te realiseren.

- De leidster-kind interactie
- De fysieke omgeving
- De groep
- Het activiteitenaanbod
- Het spelmateriaal

A: Emotionele veiligheid

1. Leidster-kind relatie (emotionele veiligheid)

De aanwezigheid van vaste en vertrouwde groepsleiding is de basis om een goede relatie tussen kind en leiding te kunnen laten ontstaan. Hechting is een term voor een duurzame gevoelsrelatie tussen een kind en één of meer

specifieke personen met wie het kind regelmatig en intensief in contact is. We beperken ons in dit stuk tot hechting met betrekking tot de vaste opvoeders. Hechtingsgedrag is het gedrag waarmee die hechting tot stand komt: het kind zoekt contact met de opvoeder met als doel het handhaven van contact met en de nabijheid tot de opvoeder.

Hoe het kind zijn behoefte aan contact kenbaar maakt is afhankelijk van specifieke omstandigheden en van de leeftijd van het kind. Zo zal bijvoorbeeld een baby meer passief hechtingsdrang vertonen (zuigen, glimlachen, huilen) dan een kind van een jaar, dat meer nabijheidzoekend gedrag heeft (kruipen, volgen ed.).

In een stabiele relatie raken kind en opvoeder steeds beter op elkaar ingespeeld; de opvoeder leert signalen en gedragingen van het kind te interpreteren en het kind ervaart meer dat het met zijn signalen de opvoeder weet te bereiken. Om een dergelijk stabiele relatie op te kunnen bouwen is een zeker minimum aan contact en continuïteit vereist. Als een opvoeder veelvuldig en op een goede manier op de gedragingen en signalen van het kind ingaat, krijgt het kind vertrouwen in zijn omgeving. Het kind ervaart de relatie met de opvoeder dan als een basis van waaruit het veilig kan onderzoeken. Naarmate kinderen ouder zijn, is het hechtingsgedrag verder ontwikkeld en is meer en meer de basis gelegd voor een veilige gehechtheid. De mogelijkheden tot hechting (hechting tot meer personen) breiden zich na verloop van tijd uit. Bij heel jonge kinderen (baby's) moet dit hechtingsgedrag nog ontwikkeld worden en moet de basis voor een veilige gehechtheid nog gelegd worden.

De verzorging en opvoeding van jonge kinderen in een opvangsituatie moet zo veel mogelijk gekenmerkt worden door regelmaat en continuïteit. Dat wil zeggen een beperkt aantal leidsters per groep, een minimum aantal dagdelen, twee vaste verzorgers. Dan is de voorspelbaarheid het grootst, de gewenning het gemakkelijkst en zijn er goede mogelijkheden voor hechting.

De leidster op de babygroep;

De leidster van de babygroep stimuleert op verschillende manieren. Ze legt de baby's regelmatig in de box of op het speelkleed, zowel op buik als rug om de spieren in hoofd en rug te ontwikkelen en om veilig te kunnen omrollen. Ook moedigt de leidster de baby aan om naar een speeltje toe te kruipen dat hem boeit. Verder geeft ze de baby bijvoorbeeld een loopkar om te gaan staan en stapjes te zetten. Doordat de leidster voorwerpen aanbiedt die verschillen in vorm, grootte en materiaal, oefent de baby het pakken en vasthouden. De leidster speelt kiekeboe spelletjes of ze verstopt voorwerpen, spelletjes die bij de baby een beginnend besef van oorzaak en gevolg stimuleren. Andere activiteiten richten zich op de sociaal emotionele en cognitieve ontwikkeling. De leidster bevordert het onderlinge contact doordat ze baby's bijvoorbeeld samen in de box of op het speelkleed zet. Terwijl ze de baby verzorgt of met hem speelt, stimuleert de leidster de taalontwikkeling. Ze reageert, bootst geluidjes na, zingt en praat tegen de baby. De leidster knuffelt en wiegt de baby, twee vormen van lichamelijk contact welke erg belangrijk zijn voor het welzijn en de

ontwikkeling van het kind. Als de baby huilt, troost de leidster het kind. Zij streeft ernaar snel te reageren in het belang van de gehechtheidrelatie.

De leidster op de dreumesgroep;

Ook voor grotere kinderen blijft het knuffelen belangrijk. Daarnaast stimuleert de leidster de motorische ontwikkeling door bijvoorbeeld met de kinderen te spelen en te stoeien, activiteiten die lichamelijk contact en de grove motoriek bevorderen. Ook de fijne motoriek bij de dreumes ontwikkelt zich verder; de leidster kan ze bijvoorbeeld al laten verven, plakken en tekenen. De leidster benoemt voorwerpen en hun eigenschappen (een blauwe bal) om de cognitieve ontwikkeling te stimuleren. Langzaam aan leert de dreumes kleuren, vormen, maten en begrippen. De dreumes krijgt kleine opdrachten die de zelfstandigheid bevorderen en hem bij de dagelijkse dingen betrekken. De leidster brengt haar eigen handelingen onder woorden, maar ook die van de dreumes. Het zelfbewustzijn van de dreumes groeit en dat heeft invloed op zijn sociale ontwikkeling. De leidster speelt in op zijn groeiende drang naar zelfstandigheid en geeft aan waar grenzen liggen. Ze stimuleert niet alleen het individuele spel dat de dreumes kenmerkt, maar zorgt er ook voor dat kinderen graag samen zijn en samen spelen. De dreumes leert steeds meer woordjes en is in staat korte zinnen te maken. Ook daar speelt de leidster op in: omdat kinderen veel leren door na te doen, spreekt de leidster in correcte en begrijpelijke taal. Ze nodigt kinderen uit om te praten, onder andere aan de hand van spel materiaal. De leidster voert gesprekjes, zingt met de kinderen en leest hen voor. Als kinderen een woord verkeerd uitspreken, verbetert de leidster dat op een speelse manier.

De leidster op de peutergroep;

Vanaf ongeveer 2,5 jaar, wanneer de dreumes zich ontwikkelt tot peuter, blijft de leidster het kind in alle facetten van zijn ontwikkeling stimuleren. (met 32 maanden gaat de dreumes over naar de peutergroep) Ze knuffelt het kind en toont affectie. Daarnaast probeert de leidster de zelfstandigheid van de peuter zo veel mogelijk te bevorderen, bijvoorbeeld door hem zelf naar het toilet te laten gaan (wel begeleid) en hem te stimuleren zich zelf aan- en uit te kleden (bv. jassen/schoenen). Omdat de peuter meer controle heeft over zijn bewegingen, kan ze hem nu dingen laten doen die bij zijn niveau aansluiten: knippen bijvoorbeeld, of verven met de kwast. De leidster speelt ook in op de verdergaande cognitieve- en sociale ontwikkeling van de peuter. Ze geeft bijvoorbeeld antwoord op de vele 'hoe en waarom- vragen' die hij nu kan stellen. Daardoor krijgt de peuter nog meer grip op zijn omgeving. De leidster kan bovendien nu meer sociale interactie van de peuter verwachten: zijn 'jij-besef' begint zich immers te ontwikkelen. De leidster stimuleert vriendschappen en bevordert samenspel. Ze leert peuters rekening te houden met elkaar en ze bevordert dat zij samen hun conflicten oplossen. Ze is niet alleen op de achtergrond aanwezig als de kinderen vrij spelen, maar ze biedt ook groepsactiviteiten aan en zorgt ervoor dat rustige en drukke momenten elkaar afwisselen. Bij de peutergroep kan de leidster ook inspelen op de gebeurtenissen van de dag en daar activiteiten aan vastkoppelen.

De groepsleiding wordt begeleid en beoordeeld op:

- De wijze waarop zij het kind benadert en aanspreekt.
- De dagelijkse omgang zoals plezier maken, grapjes uithalen, stoeien.
- De wijze waarop zij een kind troosten, bevestigen, verzorgen, aanmoedigen, iets kan uitleggen.
- De wijze waarop zij aansluiten op persoonlijke emoties en ervaringen van het kind.
- De mate waarin responsief dan wel restrictief op een kind wordt gereageerd
- De mate waarin zij respect voor de autonomie van een kind tonen.

De leidsters krijgen ondersteuning en worden beoordeeld door de leiding van het kinderdagverblijf. De leiding is dagelijks aanwezig en het aanspreekpunt voor de Leidsters.

2. Binnen en buitenruimte (emotionele veiligheid)

Een aantal kenmerken van onze binnen en buitenruimte zijn: ruime en lichte groepen (grote ramen waardoor veel lichtinval), eveneens is de buitenruimte ook ruim van opzet. Ieder kind wordt opgevangen in een vaste groep met eigen groepsruimte. De zogenaamde stamgroepen. Er is plaats voor rust en actie, alleen en samen spelen. Kinderen kunnen veilig en ongestoord spelen met kansen om pret te maken, ondeugende dingen uit te halen. De eigen groepsruimte is een herkenbare en vertrouwde plek voor het kind. De groepsruimte is zodanig ingericht dat kinderen in hun verschillende ontwikkelingsfasen zich optimaal kunnen ontplooiën. Voor een gezonde ontwikkeling van kinderen is het van belang dat het kind vertrouwen heeft in zichzelf en in zijn omgeving: dat het kind zich veilig en geborgen voelt in deze omgeving. Kinderen gaan, voordat zij overgeplaatst worden naar een andere groep, eerst '**wennen**'. Uiteraard worden ouders hiervan op de hoogte gebracht.

Het wennen is voor de meeste kinderen geen probleem, dit komt mn. doordat wij tot 09.00 's ochtends een 'open - hekjes' beleid hanteren. Dit houdt in dat tot dit tijdstip de hekjes tussen de groepen openstaan, waardoor een kind kan kiezen op welke groep hij of zij op dat moment wil spelen. Op deze manier is het voor kinderen mogelijk om met kinderen van andere leeftijden als ook met de eigen broertjes en/of zusjes te spelen. Tevens maken zij op deze wijze kennis met de andere groepsruimten, leidsters en spelmaterialen. Dat betekent ook dat die omgeving in materieel opzicht veilig moet zijn. 100% veiligheid nastreven is onmogelijk en ook niet wenselijk. Een kind moet ook leren omgaan met situaties, die niet veilig zijn. Een struik kan prikken, over speelgoed kun je vallen. Een kind moet immers ook leren, dat er dat soort struiken zijn, leren omgaan met minder veilige situaties in zijn omgeving.

Groepssamenstelling: kinderen worden opgevangen in een groep die afhankelijk van de leeftijd, een maximale groeps grootte heeft. De maximale omvang van de groepen dagopvang is bij kinderdagverblijf Boem Boem:

- 12 kinderen op de Boemels (babygroep: 0 tot 16 maanden)
- 14 kinderen op de Bengels (dreumesgroep: 16 tot 32 maanden)

- 14 kinderen op de Bikkels (peutergroep: 32 tot 48 maanden)

De gehanteerde verhoudingen tussen het aantal aanwezige kinderen en de ingezette beroepskrachten per groep is als volgt;

- 1 leidster per 4 aanwezige kinderen van tot 1 jaar.
- 1 leidster per 5 aanwezige kinderen van 1 jaar tot 2 jaar.
- 1 leidster per 6 aanwezige kinderen van 2 jaar tot 3 jaar.
- 1 leidster per 8 aanwezige kinderen van 3jaar tot 4 jaar.

3 De groep (emotionele veiligheid)

Het is voor jonge kinderen belangrijk dat er op een dagdeel vaste punten zijn die herkenbaar zijn. Hiermee worden geen vaste programma's bedoeld welke juist tot verstarring kunnen leiden, maar wel vaste herkenbare terugkerende dingen/rituelen (kringetje, eten, drinken, slapen, liedjes ed.). Het herkenbare, terugkerende geeft een gevoel van veiligheid en vertrouwen. De groep is een sociale leefgemeenschap waarin geoefend kan worden met eigen mogelijkheden, grenzen, aardigheid/onaardigheid, delen van plezier, gewenst en/of ongewenst gedrag.

Begeleiding van de groep(en), de zgn. groepsopvoeding biedt kinderen heel veel mogelijkheden, maar het kan ook bedreigend zijn. Leidsters zullen kinderen daarom enerzijds de ruimte moeten bieden om onderlinge problemen zelf op te lossen (dit geeft een sterk 'zelf' gevoel). Anderzijds dienen leidsters te helpen door in te grijpen en te corrigeren, in situaties waar het conflict voor kinderen zo bedreigend is dat zij zich machteloos en angstig zouden kunnen voelen in de groep. Ieder individueel kind moet zich veilig en vertrouwd kunnen voelen.

4. Het aanbieden van activiteiten (emotionele veiligheid)

De structuur van een opvangdag ligt vast: vaste activiteiten op vaste momenten bieden het kind zekerheid en structuur. Ook vaste rituelen zijn hier onderdeel van zoals bij de maaltijd een liedje, het slapen gaan, een verjaardag vieren. Daarnaast biedt het programma ruimte voor het kiezen van eigen activiteiten. Door te spelen ontwikkelt een kind zich en leert het.

Het aan te bieden speelgoed hangt af van de fase waarin het kind zich bevindt. Kennis van de leidsters over de ontwikkeling van het kind is hierbij nodig: kennis omtrent zintuiglijke, verstandelijke, emotionele en motorische ontwikkeling. Zo zal het kind door verschillend spelmateriaal dingen leren als: het eigen lichaam (b.v. spelen met de eigen voeten), het verschil in gevoel bij het pakken van water, zand, klei, verf etc. De zwaartekracht, ruimtelijk inzicht, de mogelijkheden en beperkingen van de ruimte binnen en buiten, fijne motorische activiteiten, imitatie van de werkelijkheid, experimenteren met verschillende rollen (fantasiespel). Een leidster speelt tijdens dit 'leren' door middel van spelen, een stimulerende rol. Dit betekent niet dat zij actief bij het spel van het kind betrokken hoeft te zijn. Zij biedt spelmateriaal aan dat past bij de ontwikkeling van een kind, zij zorgt voor een omgeving waarin het kind tot spel kan komen (verschillende spelhoeken, niet te veel speelgoed, rust), zij dringt geen activiteiten op. Het kind krijgt de vrijheid om te spelen en daarin te 'leren'

in zijn eigen tempo.

Leidsters bieden het kind steun bij activiteiten door:

- Actief optreden, passief bewaken, voelbare aanwezigheid.
- Uitdagen en stimuleren tot grensverkenning van het eigen kunnen.
- Troostend, helpend, bevestigend
- Sensitieve houding
- Alertheid op restrictieve (beperkende, stoppende) houding.

5. Spelmateriaal (emotionele veiligheid)

In het kindercentrum is ruim voldoende spelateriaal voor alle leeftijdsgroepen aanwezig. Het materiaal is voor een deel zodanig opgesteld dat kinderen de mogelijkheid hebben zelf te kiezen en ook zelfstandig te gebruiken. De leidster stimuleert, helpt en adviseert het kind bij het kiezen van nieuw, spannend en/of uitdagend materiaal. De groepsleiding weet waarin het kind goed is, wat hij leuk vindt, wat zijn mogelijkheden en uitdagingen zijn.

B.Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties.

1. Leidster-kind interactie (persoonlijke competentie)

De leidster stimuleert een kind door grenzen te ontdekken en te verleggen van wat een kind kan, wil of durft. De leidster maakt het kind bewust van de eigen capaciteiten en kwaliteiten, speelt in op grapjes, humor en 'gek doen'. Ingaan op initiatieven van een kind, belonen, prijzen en complimenteren zijn positieve wijzen van bevestigen van het kind. Het is belangrijk dat kinderen hun mogelijkheden en onmogelijkheden ontdekken en ontwikkelen, dus zelfstandig zijn. Anderzijds is ook belangrijk, dat kinderen ervaren dat ze geholpen kunnen worden, dat zij ook afhankelijk mogen zijn. Dat je niet alles hoeft te kunnen, zolang je maar iemand weet/hebt, die het voor je of met je kan doen en dat ook durft te vragen. De leidster biedt hulp en steun aan een kind door oefenen, uitbouwen van waar een kind goed, of niet goed in is. Van wat hij graag wil kunnen, wat hij leuk vindt. Zij zal troostend of helpend optreden, steun bieden bij het verder perfectioneren van wat een kind al doet en kan. Een sensitieve houding, alertheid op restrictieve uitingen spelen hierbij een belangrijke rol.

2. Binnen en buiten ruimte (persoonlijke competentie)

De mogelijkheden voor verschillende spelvormen moeten in alle kindercentra binnen en/of buiten, aanwezig zijn (zand, bouw en constructiemateriaal, materiaal voor imitatiespel, bewegingsmateriaal, gezelschapsspelen, expressiemateriaal).

Het doel van het spelen, ook met behulp van materiaal, is niet het product dat het eventueel oplevert, maar het lekker bezig zijn, het ontdekken van mogelijkheden.

Het is voor kinderen belangrijk dat de mogelijkheid wordt geboden voor eigen

initiatief en respect voor autonoom spel, er een vertrouwde en herkenbare sfeer wordt gecreëerd en de indeling herkenbaar is met plaatsen voor rust en actie. De groepsleiding maakt met de kinderen heldere en begrijpelijke afspraken en instructie over het gebruik van de ruimte (rekening houden met het ontwikkelingsniveau van de kinderen).

3. De groep (persoonlijke competentie)

De groep is een sociale gemeenschap waarin geoefend kan worden met eigen mogelijkheden, grenzen, aardigheid/onaardigheid, delen van plezier, gewenst en/of ongewenst gedrag. Het gedrag van de één wordt gestimuleerd door gedrag van de ander. Als kernpunt van de sociale ontwikkeling bestaat het begrip hechting; hechting is voorwaarde voor een gezonde sociale ontwikkeling. Op de peuterleeftijd is een peuter nog erg op zichzelf gericht. Ze genieten van andere kinderen, worden erdoor gestimuleerd in spel, troosten elkaar, bootsen gedrag na. Anderzijds leeft de peuter nog erg 'ik-centraal', mist nog inlevend vermogen. Bijvoorbeeld; zolang een driejarige verdriet of pijn niet zelf voelt, kan hij zich moeilijk voorstellen wat hij een ander aandoet. Tot de schoolgaande leeftijd spelen kinderen vooral naast elkaar en niet met elkaar. Dit werkt wel heel stimulerend op de sociale ontwikkeling. Een kind ervaart vanzelf op het kinderdagverblijf dat aandacht soms gedeeld moet worden en dat het niet altijd kan doen, wat het op dat moment wil; je hebt simpelweg geen 15 fietsjes. Eveneens worden kinderen gestimuleerd zich te profileren binnen de groep b.v. tijdens een kringactiviteit. Zij kunnen dan iets van zichzelf laten zien en/of vertellen. Hierbij rekening houdend met de leeftijd /ontwikkelingsfase en karakter van het kind.

4. Activiteiten (persoonlijke competenties)

In de groep is een duidelijke en vaste verdeling tussen groepsmomenten en momenten die kinderen individueel invullen. Daarnaast worden activiteiten met de hele groep afgewisseld met activiteiten in kleine, wisselende groepen. De sociale inhoud van het spel wordt gestimuleerd door samen spelen, praten, luisteren, plezier hebben, delen en wachten op elkaar, rekening houden met elkaar. Vanuit een basisgevoel van veiligheid kunnen kinderen zich ontwikkelen tot sociale en zelfstandig wezens. Het is belangrijk, dat kinderen de ruimte hebben om te experimenteren. Lekker bezig zijn is het doel, niet het resultaat. In de omgang met de kinderen wordt er op gelet, dat de nadruk ligt en de aandacht uitgaat naar wat de kinderen kunnen en dat er niet voortdurend gelet wordt op wat ze niet kunnen. Er wordt een soort middenweg gezocht tussen zelfstandigheid en afhankelijkheid. Kinderen een compliment geven, als iets lukt en bemoedigen, als het nog niet gaat. Kinderen hebben een natuurlijke drang om dingen zelf te willen kunnen. Als dat goed geobserveerd wordt en ondersteuning wordt geboden, waar nodig, komt zelfstandigheid en zelfredzaamheid vanzelf op gang.

5. Spelmateriaal (persoonlijke competenties)

Door te spelen ontwikkelt een kind zich en leert het. Het spelateriaal dat wordt aangeboden past bij leeftijd, ontwikkelingsfase, fysieke en geestelijke mogelijkheden van een kind. Het materiaal maakt emoties los van plezier, pret, verrassing, verwondering, ongeduld of teleurstelling. Er is op de verschillende groepen voldoende materiaal aanwezig dat aansluit op de verschillende interesse, nieuwsgierigheid en durf van een kind. De wijze waarop de leidster het spelateriaal aanbiedt, biedt kansen voor individuele leermomenten, zelfoverwinning, zelfstandigheid en zelfredzaamheid.

C.Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties.

1.Leidster-kind (sociale competentie)

Op een kindercentrum leert een kind met conflictsituaties om te gaan. De leidster stimuleert vriendschap, kameraadschap en samenwerking tussen kinderen onderling. Zij gaat bewust om met conflicten tussen kinderen. Grijpt zij in, wanneer en waarom en waarom niet? De rol van de leidster in de interactie tussen kinderen is afhankelijk van de situatie: sturend, ondersteunend, corrigerend, verzorgend, gangmaker ed. Belangrijk is verder, dat een kinderdagverblijf een groepssituatie biedt, waar andere regels, normen en waarden zijn dan in een thuissituatie. Dat een ander (leidster, andere kinderen etc.) dan de ouder ook aandacht, vertrouwen en troost kan bieden is een heel belangrijke ervaring. Om kinderen goed te kunnen begeleiden, is het van essentieel belang, dat een leidster zichzelf goed kent. Kinderen kunnen gedrag vertonen, dat als storend wordt ervaren. Op zich is dat subjectief. Het is van belang, dat niet het kind vervelend wordt gevonden, maar hooguit het vertoonde gedrag. Dat een leidster in ziet, dat regels er zijn om de voorwaarden te scheppen voor kwalitatief verantwoorde opvang van ieder kind. Daarom spreken we ook liever over afspraken dan over regels. Als een kind zich niet aan de afspraak houdt of kan houden, dan is ruimte voor overleg hierover, zowel tussen leidsters onderling, als in de werkbegeleiding om te bezien of de afspraak wel goed was en zo ja, op welke manier het kind geholpen kan worden zich er wel aan te houden, van groot belang.

2.Binnen en buitenruimte (sociale competenties)

Ons kinderdagverblijf beschikt over een ruime buitenruimte. Kinderen kunnen veilig en ongestoord spelen. Er wordt verschillend materiaal aangeboden zoals fietsjes, driewielers, tractoren, ballen, speelhuisjes, wipkippen en karren. Leidsters bieden ook buiten verschillende spellen aan waarbij de sociale competenties van het kind wordt gestimuleerd, (kringactiviteiten, groepsspelen enz.). Daarnaast biedt ons kinderdagverblijf ruimten met afwisseling in rustige plekken en actieplekken. De ruimte biedt kansen voor gezamenlijke en gevarieerde spelervaringen zoals imitatie/fantasiespel. Er zijn voldoende hoekjes

waar 2-3 kinderen maar ook 10 kinderen samen iets kunnen doen.

3. De groep (sociale competenties)

Een peuter moet nog leren in groepsverband wat hij met speelgoed kan doen. Hij leert niet alleen door stimulering van de leidsters, maar ook omdat hij andere kinderen ziet spelen. Hij leert omgaan met 'de kleinste', 'de traagste', 'de drukste' van de groep. De sociale houding die het kind geleerd wordt komt overeen met zijn leeftijd en ontwikkelingsniveau. Naarmate kinderen ouder worden, zal hen geleerd worden om meer rekening met elkaar te houden. De leidsters zullen invulling geven aan begrippen zoals solidariteit, samenwerken, delen, en respecteren, dit door verschillende activiteiten te organiseren die recht doen aan een specifiek (persoon) of gezamenlijke (leeftijd, cultuur) kwaliteiten en ervaringen, (groepsactiviteiten, kringspel).

4. Activiteiten (sociale competenties)

In de groep is een duidelijke en vaste verdeling tussen groepsmomenten en momenten die kinderen individueel invullen. Daarnaast worden activiteiten met de hele groep afgewisseld met activiteiten in kleine, wisselende groepen. De sociale inhoud van het spel wordt gestimuleerd door samen spelen, praten, luisteren, plezier hebben, delen, wachten op elkaar, rekening houden met elkaar.

5. Spelmateriaal (sociale competenties)

Het spelaanbod sluit aan bij de wens om zowel individueel als gezamenlijk spel aan te bieden. Het spelmateriaal is uitdagend, grensverleggend en ontwikkelingsgericht, houdt rekening met de diversiteit in leeftijd, sekse, sociale en culturele achtergrond.

D. De kans om zich waarden en normen, de cultuur van een samenleving, eigen te maken.

1. Leidster-kind (socialisatieproces)

Een kind leert respect voor anderen en zijn omgeving te hebben, als hij/zij zelf met respect behandeld wordt: 'je mag er zijn'. Het is daarom ook belangrijk, dat een leidster kinderen bij de naam noemt en dat een kind bij binnenkomst begroet wordt door de leidster. In het kindercentrum moet er op gelet worden dat een kind, als hij of zij erbij staat, bij het gesprek betrokken wordt, dat er geluisterd wordt, dat er ingegaan wordt op zijn of haar emoties. Kinderen kunnen heel grappig zijn in de ogen van volwassenen, maar zelf iets bloed serieus bedoelen. Er wordt veel om kinderen gelachen; dat zou meer *met hen lachen* moeten zijn. Daarnaast worden bij Kinderdagverblijf Boem Boem specifieke omgangsregels gehanteerd ten aanzien van o.a. conflicten oplossen, de gezamenlijke maaltijd, grenzen stellen en bestraffen. In team- en

groepsleidingoverleg worden persoonlijke waarden en normen besproken en getoetst aan de opvattingen van medegroepsleiding c.q. de opvattingen die kinderdagverblijf Boem Boem of de samenleving voorstaat.

2. Binnen en buiten (socialisatieproces)

Binnen het Kinderdagverblijf zijn heldere en eenduidige afspraken gemaakt over wat kan en mag in alle ruimten en de wijze waarop met elkaar, kinderen en leidsters zich aan de afspraken houden. Wij vinden het belangrijk dat kinderen ook hun verantwoordelijkheden kennen en betrokken worden bij het opruimen van de verschillende materialen en het netjes houden van de verschillende ruimten. Het is van belang dat leidsters zich bewust zijn van hun gedrag en de invloed hiervan op de kinderen, zowel verbaal als non verbaal. In teamoverleg wordt de mogelijkheid geboden om op afspraken en/of overtredingen terug te komen.

3. De groep (socialisatieproces)

In de groep worden met de kinderen afspraken gemaakt over omgangsvormen. Met elkaar afspreken van manieren om elkaar ook aan de afspraken te houden, maar ook over respectvol met elkaar omgaan. Je open stellen voor elkaar. Door middel van verwoorden van wat er gebeurt tijdens sociale interacties zoals samen iets leuks, spannends, akeligs, verdrietigs of ontroerends beleven. Kinderen 'leren' van verbale en non verbale activiteiten van leidsters en kinderen. Het leren van de taal maakt een concreet onderdeel hiervan uit. De taalontwikkeling wordt in ons kinderdagverblijf gestimuleerd door onder andere veel met de kinderen te praten, voor te lezen, kinderen te stimuleren zelf te praten.

4. Activiteiten (socialisatieproces)

Door middel van afspraken die stimuleren dat iedereen tijdens activiteiten rekening houdt met elkaar, samen deelt en elkaar helpt kan solidariteit ontstaan. Tijdens de dagelijks terugkerende activiteiten (maaltijden, kringactiviteiten, spelmomenten etc.) wordt er derhalve aandacht besteed aan deze afspraken en de naleving daarvan.

5. Spelmateriaal (socialisatieproces)

Spelmateriaal biedt de mogelijkheid om rollen uit het alledaagse leven te oefenen: keukenattributen, bedjes, winkeltje ed. Binnen ons kinderdagverblijf is voldoende materiaal aanwezig waar kinderen zich mee kunnen identificeren, het biedt de mogelijkheid tot rollenspel en imitatiespel. Leidsters leren kinderen bewust om te gaan met het gebruik van materiaal, dit door afspraken te maken over het kiezen, gebruik en opruimen ervan.

Zorgen en problemen

Kinderopvang is een welzijnsvoorziening. D.w.z. een voorziening die voorwaarden schept voor het welzijn van mensen (kinderen, ouders). Als het in een kindercentrum niet goed lijkt te gaan met een kind wordt gekeken in hoeverre wel aan de noodzakelijke voorwaarden is voldaan. Ondanks de goede voorwaarden, kan het zijn dat ouders en/of leidsters zich zorgen maken over de ontwikkeling, het gedrag van een kind. Ouders en leidsters kunnen deze zorg als gelijkwaardige gesprekspartners met elkaar delen en elkaar steunen. Leidsters kunnen, doordat ze met veel kinderen van dezelfde leeftijd werken en emotioneel wat makkelijker afstand kunnen nemen, iets zien (signaleren) wat een ouder (nog) niet ziet. Het is hun taak om daar iets mee te doen. Ouders kunnen, door een intensievere betrokkenheid en waarneming, soms eerder iets zien (signaleren). Zowel de leidsters als de ouders kunnen initiatief nemen voor een gesprek.

Van een leidster mag verwacht worden dat ze:

- Ouders niet onterecht ongerust maakt (eerst toetsen bij collega's/in werkbegeleiding/aan de hand van bv. observatielijsten).
- Ouders niet onterecht gerust stelt uit angst om te kwetsen, maar er zorgvuldig over praat.
- Geen diagnoses stelt (zij is niet deskundig op dit gebied) maar deze zorg met een ouder kan delen.
- Als een ouder op grond van deze zorg behoefte heeft aan deskundige hulp, is het van belang dat een leidster enige kennis heeft van de sociale kaart (ook onderdeel van de werkbegeleiding)

Tot slot

Er zal nooit, buiten medeweten van ouders, over een kind gepraat worden met derden (hulpverleners), ook niet op aanvraag van hulpverlenende instellingen. Een probleem kan wel voorgelegd worden aan een hulpverlenende instantie, maar dan anoniem (consultatief). Een grote uitzondering moet gemaakt worden, bij een sterk vermoeden van kindermishandeling. Maar dan ook altijd alleen na zorgvuldige observatie en na overleg binnen de werkbepreking.

Ons Kinderdagverblijf beschikt over een protocol

'Vermoeden Kindermishandeling'. Alle pedagogisch werkers, werkzaam binnen het Kinderdagverblijf zijn op de hoogte van het protocol Kindermishandeling en weten hoe te handelen.

Toezicht Gemeentelijke Gezondheids Dienst (GGD)

De GGD houdt middels een jaarlijkse screening toezicht of het kinderdagverblijf voldoet aan alle wettelijke regels uit de Wet kinderopvang die onder andere betrekking hebben op pedagogisch beleid, de groepsgrootte, het aantal pedagogisch medewerkers per groep en de verblijfsruimten. Een kopie van het inspectierapport ligt in het kindercentrum ter inzage. Vraag ernaar bij de leiding van het kinderdagverblijf.

Tevens kunt u het rapport inzien via de site van de gemeente Zwolle.

Veiligheid en gezondheids risico-inventarisatie

Jaarlijks wordt er in ons kinderdagverblijf een veiligheid en gezondheids risico inventarisatie gehouden. Op de verschillende groepen wordt er aan de hand van een vragenlijst veiligheid/gezondheid, bekeken waar de groep en het kinderdagverblijf risico's lopen. Mogelijke risico's en eventuele verbeterpunten worden beschreven in een verslag. De actiepunten uit dit veiligheids- en gezondheidsverslag worden uitgevoerd en besproken met de inspecteur van de GGD, pedagogische medewerkers en de oudercommissie.

